

Asia: VN/33074/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/33074/2023

26.8.2024

Arvoisa Sosiaali- ja terveysministeriö,

Alkoholialan koulutuksen järjestäjänä haluamme tuoda esiin muutamia keskeisiä näkökulmia alkoholilain uudistukseen liittyen, jotka ovat olennaisia sekä alan koulutuksen että kotimaisen alkoholituotannon tulevaisuuden kannalta.

1. Kotimaisten pienvalmistajien asema ja kilpailukyky

Ehdotuksessa esitetty rajoitus, joka koskee yli 8 % alkoholijuomien toimitusmyyntiä, asettaa kotimaiset pienvalmistajat, kuten viinitilat ja pienpanimot, epäedulliseen asemaan suhteessa ulkomaisiin toimijoihin. Näiden valmistajien tuotteet, erityisesti viinitiloilla valmistetut marjaviinit, ovat usein yli 8 % alkoholia sisältäviä kuten myös osa pienpanimoiden tuotteista. Tämä rajoitus estää kotimaisia toimijoita myymästä omia tuotteitaan toimitusmyynnillä, mikä on kohtuutonta ja syrjivää.

Pienten kotimaisten valmistajien toimintaedellytyksiä on turvattava, jotta alalle olisi houkuttelevaa hakeutua ja siellä olisi mahdollista menestyä.

Kotimaisia alkoholin pienvalmistajia koskiessa rajoitukset voivat myös heikentää kiinnostusta kouluttautua alalle tai jatkaa yrittäjyyttä alkoholituotannon parissa. Kilpailukyvyyn ja kotimaisen alkoholialan kasvun kannalta on olennaista, että valmistajat voisivat myydä kaikkia valmistamia tuotteita toimitusmyynnillä ilman keinotekoisia rajoituksia. Tämä mahdollistaisi myös alalle kouluttautuvien näkemään alan tulevaisuuden positiivisena ja kannustavana. Alkoholin valmistuslupien haltijoiden tulisi saada myös kaikkia tuotteitaan koskeva toimitusmyynti oikeus.

2. Lupaprosessien byrokratia ja vaikutukset koulutukseen

Nykyisin lupaprosessit ovat raskaita ja byrokraattisia, mikä hankaloittaa erityisesti pienten toimijoiden toimintaa. Tämä koskee myös niitä, jotka ovat vasta aloittamassa toimintaansa tai laajentamassa sitä. Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta byrokratian vähentäminen olisi tärkeä askel kohti alalle hakeutumisen ja siellä toimimisen helpottamista. Byrokratia toimii usein esteenä erityisesti nuorten yrittäjien ja uusien toimijoiden kohdalla, jotka saattavat harkita alalle kouluttautumista ja yrittäjyyttä.

Esitämme, että toimitusluvan ja vähittäismyyntiluvan yhdistäminen olisi selkeämpi ja käytännöllisempi ratkaisu. Tämä vähentäisi hallinnollista taakkaa ja tekisi alasta houkuttelevamman myös niille, jotka harkitsevat koulutusta ja uraa alalla.

3. Koulutuksen järjestäjän rooli osaamisen arvioinnissa

Lakiluonnoksessa esitetty ajatus erillisestä toimituspassista on myös kyseenalainen. Nykyinen anniskelupassi kattaa jo laajalti alkoholilain tuntemuksen, ja alan koulutuksen yhtenäistäminen olisi järkevämpää. Ehdotamme, että luodaan yksi yhtenäinen alkoholipassi, joka kattaisi kaikki osa-alueet, mukaan lukien valmistuksen, vähittäismyynnin, anniskelun ja toimitusmyynnin. Tämä yhtenäinen passi parantaisi koulutuksen laatua, alan kokonaisuuden hahmottamista ja selkeyttäisi osaamisen arviointia. Koulutuksen järjestäjät voisivat toimia keskeisessä roolissa tämän koulutuksen ja osaamisen arvioinnin tarjoamisessa, mikä tukisi myös alan kehittymistä ja ammattitaidon varmistamista.

Yhteenvetona korostamme, että alkoholilainsäädännön uudistuksen tulee tukea kotimaisten toimijoiden mahdollisuuksia toimia ja kasvaa. Tämä edellyttää turhan byrokratian karsimista, lainsäädännön selkeyttämistä ja toimijoiden tasavertaista kohtelua. Kotimaisille valmistajille tulisi taata tasa-arvoinen mahdollisuus kilpailla ulkomaisten toimijoiden kanssa ja tarjota heille

mahdollisuus kehittää myynnin kasvattamista myös ulkomaille. Lisäksi koulutuksen järjestäjien rooli osaamisen varmistamisessa ja koulutuksen tarjoamisessa on tärkeä huomioida, jotta ala voi jatkossakin houkutella uusia ammattilaisia ja yrittäjiä.

Kunnioitavasti,

Soile Viljakka

Hämeen ammatti-instituutti

Alkoholijuomien valmistuksen osaamisala

Vararehtori

Viljakka Soile

Hämeen ammatti-instituutti Oy - Elintarvikejalostuksen ammattitutkinto,
alkoholijuomien valmistuksen osaamisala